

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
економічний факультет
“12” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ОЦІНКА БІЗНЕСУ”

Галузь знань - Управління та адміністрування

Спеціальність - 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

Освітня програма - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет - Економічний

Розробник: к.е.н., доцент Маршалок М.С.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни “ОЦІНКА БІЗНЕСУ”

Навчальний курс спрямований на формування системи знань з теорії вартісної оцінки бізнесу та отримання практичних навичок застосування різних методів оцінки бізнесу та окремих його складових. Акцент робиться на вивченні нормативно-правового, інформаційного та методичного забезпечення вартісної оцінки бізнесу, освоєнню різних методів оцінки сукупної вартості бізнесу та його окремих активів. Дисципліна передбачає вивчення концептуальних основ та сутності оцінки бізнесу та оціночних процедур, теоретичних та методичних основ оцінки бізнесу та окремих його активів, сучасних методів оцінки відповідно до Міжнародних та Національних стандартів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	Управління та адміністрування	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	076 - Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	26 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	8 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	98 год.	134 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни засвоєння понятійного апарату, методології і прикладного інструментарію оцінювання ринкової вартості підприємства та його структурних елементів; набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, використання інформації для виявлення факторів вартості й управління підприємством в цілому.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль I. Об'єктивна необхідність та концептуальні основи оцінки бізнесу.														
Тема 1. Сутнісна характеристика та зміст оцінки бізнесу	1	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12	
Тема 2. Організація оцінки бізнесу та її законодавче забезпечення	2	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12	
Тема 3. Теоретичні основи оцінки бізнесу	3	12	2	2	-	-		12	2	-	-	-	10	
Тема 4. Інформаційне забезпечення оцінки бізнесу	4	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12	
Тема 5. Методичні підходи до оцінки бізнесу	5	12	2	2	-	-		12	2	-	-	-	12	
Тема 6. Особливості оцінки підприємств різних галузей і типів	6	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12	
Разом за змістовим модулем 1		72	12	12	-	-	48	72	4	-	-	-	70	
Змістовий модуль II. Оцінка вартості бізнесу та окремих його складових														
Тема 7. Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	7	14	2	2	-	-		14	2	2	-	-	10	
Тема 8. Оцінка вартості машин та обладнання	8	12	2	2	-	-		12	-	2	-	-	10	
Тема 9. Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	9	12	2	2	-	-		12	-	2	-	-	10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 10. Персонал підприємства його та його оцінювання	10	12	2	2	-	-		12	-	-	-		12
Тема 11. Оцінка сукупної вартості бізнесу	11	14	4	4	-	-		14	2	2	-	-	10
Тема 12. Прикладні аспекти оцінювання бізнесу	12	12	2	2	-	-		12	-	-			12
Разом за змістовим модулем 2.		76	12	12	-	-	50	76	4	8			64
Усього годин		150	26	26	-	-	98	150	8	8	-	-	134

3. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутнісна характеристика та зміст оцінки бізнесу	2
2	Організація оцінки бізнесу та її законодавче забезпечення	2
3	Теоретичні основи оцінки бізнесу	2
4	Інформаційне забезпечення оцінки бізнесу	2
5	Методичні підходи до оцінки бізнесу	2
6	Особливості оцінки підприємств різних галузей і типів	2
7	Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	2
8	Оцінка вартості машин та обладнання	2
9	Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	2
10	Персонал підприємства його та його оцінювання	2
11	Оцінювання сукупної вартості бізнесу	4
12	Прикладні аспекти оцінювання бізнесу	2

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутнісна характеристика та зміст оцінки бізнесу	2
2	Організація оцінки бізнесу та її законодавче забезпечення	2
3	Теоретичні основи оцінки бізнесу	2
4	Інформаційне забезпечення оцінки бізнесу	2
5	Методичні підходи до оцінки бізнесу	2
6	Особливості оцінки підприємств різних галузей і типів	2
7	Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	2

8	Оцінка вартості машин та обладнання	2
9	Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	2
10	Персонал підприємства його та його оцінювання	2
11	Оцінювання сукупної вартості підприємства (бізнесу)	4
12	Прикладні аспекти оцінювання підприємства	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота по модулю 1. Методичні підходи до оцінки бізнесу	48
2	Самостійна робота по модулю 2. Оцінка сукупної вартості бізнесу	50

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- написання рефератів та підготовка презентацій;
- захист розрахункових та розрахунково-графічних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Об'єктивна необхідність та концептуальні основи оцінки бізнесу.		
П.Р. 1. Сутнісна характеристика та зміст оцінки бізнесу	ПРН 1, 4, 5. <u>Знати</u> теоретичні основи, закономірності, принципи і особливості оцінки бізнесу. <u>Вміти</u> визначати методичні підходи до оцінки, та її інформаційне забезпечення. <u>Аналізувати</u> джерела та резерви формування потенціалу підприємства <u>Розуміти</u> економічну сутність та методологічні основи і принципи оцінки бізнесу <u>Розрізняти</u> методичні підходи до оцінки бізнесу. <u>Застосовувати</u> теоретичні знання з оцінки бізнесу. <u>Використовувати</u> нормативне та методичне забезпечення оцінки бізнесу	10
П.Р. 2. Організація оцінки бізнесу та її законодавче забезпечення		10
П.Р. 3. Теоретичні основи оцінки бізнесу		10
П.Р. 4. Інформаційне забезпечення оцінки бізнесу		10
П.Р. 5. Методичні підходи до оцінки бізнесу		10
П.Р. 6. Особливості оцінки підприємств різних галузей і типів		10
С.Р. Методичні підходи до оцінки бізнесу		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Оцінка сукупного потенціалу підприємства, окремих складових та резервів його розвитку		
П.Р. 7. Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	ПРН 12, 20. <u>Знати</u> міжнародні та національні стандарти оцінки вартості майна та майнових прав, випадки проведення оцінки, сучасні концепції, передумови та методичні підходи до визначення вартості бізнесу. <u>Вміти</u> використовувати сучасні методи оцінки бізнесу, майна та майнових прав, застосовувати оціночні прийоми та процедури, формувати стратегію розвитку бізнесу. <u>Аналізувати</u> різні джерела інформації щодо оцінки бізнесу. <u>Розуміти</u> методичні підходи до оцінки складових підприємства та бізнесу в цілому. <u>Розрізняти</u> методичні підходи до оцінки різних складових вартості підприємства. <u>Застосовувати</u> різні методи та оціночні процедури до оцінки бізнесу.	10
П.Р. 8. Оцінка вартості машин та обладнання		10
П.Р. 9. Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання		10
П.Р. 10. Персонал підприємства його та його оцінювання		10
П.Р. 11. Оцінка сукупної вартості бізнесу		10
П.Р. 12. Прикладні аспекти оцінки бізнесу		10
С.Р. Оцінка сукупної вартості бізнесу		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3867>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3867>
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти (Маршалок М.С., «Оцінка бізнесу». Методичні вказівки.. К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2022. 62 с.)

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України „Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”
2. Національний стандарт № 1 «Загальні принципи оцінки майна і майнових прав», затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440
3. Національний стандарт № 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав" Згідно з Постановою КМУ № 1655 від 29 листопада 2006 р. в Україні затверджено Національний стандарт № 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів"
4. Національний стандарт № 2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету Міністрів від 28.10.2004 № 1442. URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF>.

5. Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету Міністрів від 29.11.2006 № 1655. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF>.

6. Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: Постанова Кабінету Міністрів від 29.11.2006 № 1655. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF>. (дата звернення до ресурсу 9.09.2023 року)

7. Захарчук О. В., Заяць В. М., Могилова М.М. та інш. Методичні рекомендації з оцінки майна в аграрних підприємствах України. К., ННЦ "ІАЕ", 2020. 272 с.

8. Афанасьєва Т. А. Управління вартістю підприємства. URL: <http://intkonf.org/afanaseva-ta-upravlinnya-vartistyu-pidpriemstva/>.

9. Безбородова Т. В. Сучасні підходи до оцінювання ринкової вартості промислового підприємства. Економіка. Управління. Інновації. 2021. №1 (5). С. 34-38.

10. Брезіцька О.В. Управління вартістю: фактори формування вартості підприємства. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури (економічні науки). Збірник наукових праць. 2021. №31. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/346/335>.

11. Левчак І.Я. Вартість підприємства як критерій ефективності управління. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2022. № 1 (42). С. 104–108.

12. Маршалок М.С., Радько В.І., Нікітченко С.О. «Потенціал та розвиток підприємства». Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2021. 322 с.

13. Маршалок М.С., Ганєв О.В., Особливості оцінки підприємств агробізнесу / Маршалок М.С. «Аграрна політика України в умовах глобальних викликів»: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 23-24 вересня 2021 р.). Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. с. 176-179

14. Маршалок М.С. Методичні підходи до оцінки збитків бізнесу від військових дій. AGRICULTURAL AND FOOD ECONOMICS 2024: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ., 19-20 вересня 2024 р.). с. 207-209

15. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств : монографія. К.: КНЕУ, 2020. 272 с.

16. Цибульська Е.І. Оцінка бізнесу та його складових. К., Видавничий дім «Кондор», 2020. 364 с.

17. Оцінка бізнесу: навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей / Н. С. Краснокутська, Г. М. Коптева. – Харків : НТУ «ХП», 2021. 229 с.

18. Штефан Н.М. Удосконалення методів оцінки вартості промислових підприємств. Економічний вісник. 2021. №3. С. 182 – 190.

Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
2. <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
3. Офіційний сайт Нацкомфінпослуг URL: www.dfp.gov.ua.
4. Офіційний сайт незалежної оціночної компанії «Парето» URL: <https://pareto.com.ua/ua/>
5. <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
6. <http://www.spfu.gov.ua/> (Фонд державного майна України);
7. <http://www.afo.com.ua/> (Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки);
8. <http://ddr.minjust.gov.ua/> (Державний реєстр речових прав на нерухоме майно).
9. Українське товариство оцінювачів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uto.com.ua>.